

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egy év 8 K., fél évre 4 K., negyed évre 2 K. A hirdetések kiadás díj szerint számítjuk. — Egyes szám ára 20 fillér.

— Megjelenik minden szombaton. —

Főszerkesztő:

PÁL GÁBOR

ny. főgimnáziumi igazgató.

Feladvós szerkesztő:

Dr. GÁL JÓZSEF

ügyvéd.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dr. Gál József ügyvéd irodája, havai a közlemények, hirdetések és az előfizetési díjak kiadandók.

Kéziratokat nem adunk vissza — Nyilvált sora 20 fillér.

Az erdei lopások és büntetésük.

A főszerkesztőség udvarán árnyas fák alatt naponként nagy emberecsoport lánysz. Megrakott tarisznyákra hajtja fejét a legtöbb s irigylenséggel álmod azszik, mikor az emberek ezrei a megelégedés munkáját végzik.

Kik ezek? Kérdezik sokan. Fatolvajok, kik a közbizonyt képező erdőségek fáit mérhetetlen mennyiségben lopják nap-nap után s aztán büntetésül — alusznak a szolgabíró udvarán. Köröskörül az állami és közigazgatási hivatalokban tisztviselők dolgoznak s ablakukból látják az udvaron fetregő embereket, kik vigyorogva nézik munkájukat.

25–30 ember hever ott tétlenül mindennap felügyelet, ellenőrzés nélkül, a mit teljesíteni sem lehet, mert egy meg állónak sem alkalmas, ablak és padló nélkül való épület a udvar, honnan az „elzart” emberek elszállingóznak nehá a közeli koresmákba is ott „szenvelik” el a fogság egy részét.

Ez a helyi példa csak egy a sok közül, mert a többire az egész országban így „büntetés” a közigazgatás elíteltjei. Szegénytelen állapot az, melyhez fogható talán sehoh a világon másutt elő nem fordul, mert a hol nem haladtak annyira, hogy „elzárttal” büntessenek, ott a fogságban börtöl huznak a háttára vagy kalodába teszik bizonyos ideig, hogy érezze a megőrlésnek valamely fajtát; de sehoh nem engedik, hogy az elítelt tolvaj pálinkával és étellel megakodva — még a napot is lopja — Nálunk, Magyarországon „modern” büntetést alkalmaztak a közigazgatási hatóságok által elíteltre, mielőtt gondoskodás történt volna arról, hogy a kiszabott büntetés végrehajtása „elzárttal” teljesíthető legyen.

A hatóságoknak kellene lépéseket tegyenek

a szegénytelen helyzet megváltoztatása iránt, mert ez csak gunyja minden közigazgatási intékezésnek.

Már az 1892. XXVII. t. cikk kimondotta, hogy az elzártbüntetés a bírósági fogházakban hajlandó végre akkor is, ha a büntetést közigazgatási hatóság állapította meg; addig is azonban, míg a bírósági fogházak megfelelőleg kiépülnek, a büntetés kivételkép külön közigazgatási fogházakban is végrehajtható.

20 év alatt azonban nem történt változás. A bírósági fogházak mindenütt tele vannak a bíróság által elítelt foglyokkal s így a kivételkép állandóvá vált.

Evről-évre kellett volna sürgetni az igazságügyi miniszteriummal a vegye területen levő bírósági fogházak kiépítését, illetve kibővítését, mert ezek azon „intézmények” közé tartoznak, melyekre nálunk nagy szükség van.

1894. évi belügyminiszteri rendelet kötelezte a törvényhatóságokat arra, hogy megfelelő közigazgatási fogházakat tartssanak fenn. Vármegyénk törvényhatósága azonban még ma is túri, hogy a szolgabíró udvarán szabadon fetregjenek azok, kik állandóan falopásból élnek. A közigazgatási bizottságok kebelében alakított bürtönvizsgáló bizottságoknak is miniszteri rendelet írja elő, hogy „a szolgabírói fogházak is rendszeresen megvizsgáltsanak s a tapasztalt bajok orvosoltassanak”. S vajjon ez a vizsgálat megtörtént-e egyszer is s orvososságot kerestek-e vagy kértek-e valamikor a vizsgálat nélkül is leltató bajokra? Erről nem történt gondoskodás.

Igy teljesen hiábavaló marad minden arra irányuló törekvés, hogy a hihetetlen mértékben elszaporodott erdei lopások megakadályoztassanak. — A vármegye törvényhatósági bizottsága kellene felírjon az igazságügyi miniszteriumhoz, hogy sürgősen rendelje el a bír. fogházak ki-

bővítését. Míg ez meg nem történik, addig folytonosan nagyobb mennyiségben lopják a községek és közbirtokosságok erdőit, mert a tettenérés sem hoz elriasztó büntetést.

De abban is mulasztás terheli a közigazgatási hatóságokat, hogy az erdei lopást elkövetőkkel szemben a kiszabott pénzbüntetésnek behajtását meg nem kísérelik, hanem ellenőrzés nélkül fogadják el a községi előjáróságok által halomszámba kiállított szegénységi bizonyítványokat, s így a pénzbüntetésnek „leülés”-re való átváltoztatását minden esetben megengedik. — Pedig a lopásoknak számát jelentékenyen csak az csökkentené, ha a fatolvajt oly érzékeny pénzbüntetés sújtáná, mely végre is hajtálnék. — Akkor nem fordulna elő az, hogy szép erdőségek rövid néhány év alatt letaroltsanak. — Most a falopás nagy haszonnal jár, mert a tolvaj a lopott értéket akkor is megtartja, ha megbüntetik. Téli időben egy-egy községben némely kereskedők 10–20000 koronát osztanak ki a nép között, hogy annak fejében aztán fát lopjanak. Így megy tönkre az a közbizony, melynek nem fogynia, hanem növekednie kellene, hogy minden generatio számára fennmaradjon.

Junior.

Új törvényhatósági tag.

Mint értesülünk, a közigazgatási bíróság dr. Szlávay Tibor főispáni titkárnak a törvényhatósági bizottság 1912. évi névjegyzékébe való felvételét elrendelte. A dolgnak érdekes előzményei vannak, melyeknek ismertetését nem mulasztjuk el.

A virilis névjegyzékbe való felvétellel ugyan is két feltétel szükséges u. m.: nagyobb összegű adó és két évig a törvényhatóság területén való lakás.

Dr. Szlávay Tibor az udvarhelyi pénzügy-

A „CSIKI HIRLAP” TÁRCÁJA.

A huszár szerelme.

A faluban végig harsogott még egyszer utoljára a sorozás óta mindennap hallható nótá, mely úgy kezdődik: október hó elsején be kell rukkolni...

Milyen gyorsan eljött annak is az ideje. Bezzeg majd lassabban fognak múlni a napok ott bent a városban, a rettenetes nagy sárga házban: a kaszárnyában.

Hajnal virradatára megindul a sok kocsi, mind-egyikben öt-hat felpántlikázott legény dalol össze-ülve és mindegyik kis kapuból szomorúan intget egy-egy könnyekkel telecsirt keszkenő utánuk. A tereparat bucsuzik tőlük, három hosszú esztendőre, vagy talán örökre? ki tudná megmondani? Hiszen a katona élete csupa bizonytalanság.

Egyik-másik módosabb leány egész a városig kíséri szíve választottját. Olyan nehéz ez a válass, de hát meg kell lennie, hogy kívánja a király parancsa és az ország törvénye.

Gergő Mátyás szépséges leánya Lidi is ott szomorodik az édes anyja mellett az egyik szekéren alig tudja visszatartani sírását, ha két égő szemé összenézők deli völegényével, mert hát az is ott ül a fiatalok között a hátsó ülésen. Hiába sirt a néhai öreg úrnak, viszik Ferkót: viszik huszárnak, nem ismer a katonai regula kivételét.

Amikor betérnek a kaszárnya széles udvarába, az

inspekciós őrmester le sem tudja veni róluk a szemét, mód nélkül teszük neki az összeülkező bucsuzó pár, mert hogy az Ursten jövedvében teremte őket, azt még a vak sem tagadhatja, szinte rozszul esik annak a mogorva képű, nagybajusz őrmesternek, hogy szét kell őket választania, de hát ő neki is parancsa van, szigorú parancsa, hogy a trombitaszóra állítsa össze az új katonákat. Pedig már abba is hagyta a trombitás a hamas jeladást.

Ameddig látják egymást, tolyton integetnek a kendőjükkel Gergő Lidi és Tóth Ferkó, míg végre eltűnik a legény a sok udvarn nagy kaszárnyában, s Lidit is felszólítják, hogy a szekérral, mely síró nyirkossággal dögög tovább vissza ugyanazon az úton, melyen jöttek. Lidi ül tetóvan, lehorgaszott fejjel. Ki tudja, hol járnak gondolatai.

Hej, de lasan járt ezután az idő szekere. Mintha esiga lett volna mindennap, alig tudott hajnalról alkonyatig élni. S azért mégis újra virradat és újra alkonyult; akárminő lassan, mégis csak telt az idő és egyszer csak megint egész észrevétlenül úgy fordult, hogy gyorsabban kezdnek peregni a napok. A második esztendő már fele olyan hosszú volt, mint az első. Hiába csak olyan az ember természet, hogy mindenbe bele tud szokni. Azt a cítra papírra írt levelet sem várta már olyan türelmetlenül Lidi mint eleinte. Ha meghozta a posta, elolvasta, ha ideje került felett is rá a szegény epedő katonának, aki mikor minden levelében szemére hányta, hogy miért oly kurta a válasz. Utoljára még ilyen kurtát sem kapott. Nem ért rá a lelkem. Irás helyett inkább ki-ki osont a

gyepű mellé, ott várta már Gázi Pali, aki bizony több ember volt az ő hű Ferkójánál: ő már kiszolgált a császárt, éppen akkor eresztették haza, amikor Tóth Ferkót elvették.

Mire harmadszor is eljött október elseje és a rekruták ismét berukkoltak Tóth Ferenc, a kaplár ur már csak csakból tudta meg, hogy nagy dolog esett a napokban.

Az öreg Gergő Mátyásnak elvette az Isten a szemévilágát, megvakult biz a szegény ember.

Ki vezesse most a gazdaságot? Fia nem volt, leánya is csak egy.

Férfi kell a házhoz. Egy hosszú esztendőig nem várhatnak, míg Ferkó haza jön a katonaköltől.

Hát bizony nem is lehet rossz néven venni az öregőt, hogy Gázi Pálnak igerte a leányát.

Egy hét múlva éppen új borra lesz a lakzi és összeszorult e szavakra a szegény kaplár szíve. Hanem azért nem szült egy szót sem, csak odaállt a kapitány ur elé és attól kért alásan szabadságot 48 órára és megkapta.

Felvette Tóth Ferkó a legszebb ruháját, csillogott rajta minden a csakótól a sarkantyujáig. Kocsiba ült a pioner.

Ötthon egyenesen Gergőék házában tartott. Ott javában mostak, vasaltak, hogy rendben legyen az új menyecske möringa Lidit is a vasaló asszonyok közt fogta. Ki is ejtette a drágalátos ijedében. Láttára a vasalót a kezébe.

Felre hívta a nagyszobába egy szóra. Remegve sompolygott utána a legény.

igazgatóságához bejelentette, hogy ő Dr. Gaal Endrénének 40000 koronát adott kölcsön, mely tőke után évenként kamatot élvez s így annak 10%-át, 200 koronát tőkekamatadó címén fizetni kész. Ezen bejelentés alapján a pénzügyi igazgatóság 200 kor. egyenes adók, 70 kor. áll. jöv. pótdadót és 10 kor. orsz. betegpótlási pótdadót írt elő terhére 1911. évre. Dr. Szlavy Tibor diplomája alapján kérte ezen adók kétszeres számításával a névjegyzékbe való felvételét, de a bíráló választmány elutasította azzal, hogy 1910 év szept. 11-én nevezetett ki főispáni titkárnak s ezen idő óta lakik a vármegye területén s így 2 év még nem telt el. Dr. Szlavy Tibor ezen határozat ellen a közigazgatási bírósághoz panaszszal élt s ebben azt állította, hogy ő már 1910 szept. 11-ike, tehát kinevezése előtt és jövedelét pedig jóval elértélt itt lakott. Ez azonban valótlán, mert köztudomású, hogy Dr. Szlavy Tibor a kinevezése előtt Szerebában nem lakott. A közigazgatási bíróság azonban panaszának mégis helyét adott, mert Csíkszereda város polgármestere által f. év április havában kiállított bizonyítvánnyal azt igazolta, hogy ő több mint két év óta állandó lakással bír Csíkszeredában s így a névjegyzékbe való felvétel mindkét kelleke fenntörög.

A közigazgatási bíróság ezenintézkedése folytán a törvényhatóságnak egyik érdemes tagja dr. Tódor Béla gy.-szmiklósi ügyvéd a névjegyzék-ből törölteti-izg, kinek figyelmébe ajánljuk, hogy a jogosulatlan törést tegye panasz tárgyává. Különböztet reméljük, hogy a bíráló választmány elnöke, a főispán ur. ki magis tudja, hogy Dr. Szlavy Tibor mióta lakik Csíkszeredában, az ügyét meg fogja vizsgáltatni.

Mi az oka, hogy a gyakorlati életben az iskola vallásérkölsi nevelése nem érvényesül ?

Írta: Füstös Sándor.

(Folytatás)

A gyermek szülőim, a rokon-rokonon keresztül csak az anyagiakat nézi. Ma már a gyermeket születésétől kezdve nem a békes családban nevelik, hanem inkább minden körülmény az ő megromlására irányul. A leggyeszeribbtől a legműveltebb család anyak sem találják megnyugvásukat az isteni végezen való megnyugvásban, hanem a makacs zúgolódásban. Az egyszerű konzervatívizmusa visszatartja a haladástól. A műveltek már nem kell az Isten. — Így nem képes megállani a társadalomban, mely újabb és újabb eszköz által rohamosan löki előre. Minden akarat csak a vágyakozásban merül ki s telkének nincs nyugta. A gyermek iránti kötelességeikről megfeledkeznek annyira a szülők, hogy még akaratlanul is beszédgetésük Isten és a fennálló rend elleni izgatás. Vallásos nevelést ritkán találunk, mert ma már a nagy tömeg lelkeben nincs meg ez.

Hogy valamely pozitív alapon álló valláslekezelthez tartozik, azt csak a tömeg előtti látszateret teszi és azért, hogy egyéni boldogulását biztosítsa.

Nem merete ráemlni az égő két szemét. Ne feje, tölem Lidi! Nem ellenségképpen jöttem, csak egyet akarok kérdeni és azután nem állok az utadba. Mondd meg igaz lelkedre: kinek az akaratából messz Gazsi Palihoz ?

— Az édes apám kívánja, — hebegte halálsápadtan.

— Hazudsz, te álnok teremtes, érzem, hogy hazudsz. Rám utál, elhagyta!... hol, van a csabítód annak is mondani akarok valamit, utóljára.

Ott van benn a másik szobában.

Átmentek oda. Nem volt bent senki, pedig mindenki bizonyította, hogy oda ment be, mikor Ferkó jönni látta. Ott volt az Istenadta, csak hogy a kemenczébe bujva, úgy rántotta ki a huszár a lábánál fogva. Reszketelt a gyáva, mint a kocsonya és sirvárva jajveszékelt, hogy nem oka semminek.

Végig mérte a huszár tetőtől-talpig a szemével, s azután előrdult tőle, csak annyit mondott a leánykák: Nem átkozlak Lidi! Nem kívánom, hogy az Isten verjen meg. Meg vagy te már verve! Ilyen litvány emberrel nem szokott számolni egy huszár. Kutya mosó volt az a katonaságnál is és nem katona. Azzal sarkon fordult, búszkén kiegyenesedve, olyan szépen csengett messziről a sarkantyúja, hogy öröm volt hallgatni. Ki is állt a kapuba valamennyi leher-nyep mikor végig haladt az utcán, özvegy édes anyja házatája felé.

Harmadnap reggel újra bent volt a kaszárnyában. A kapitány ur nagyon is megdicsérte, még kezét is nyújtott neki, mikor elmesélte: Kapitány ur! alásan jelentem, itt maradok örökre, mert édes anyámon kívül a lovamat szeretem legjobban a világban.

S mind ez a családban nem titok, sőt maga a szülő oktatja ki gyermekét az élet ezen ferde fogására.

Nincs hit, nincs önzalamb, nincs jó példaadás a családokban. Rendszereket állít a természet örök törvényeivel szembe, mert a gyermekek száma teher s épen ezért szive hideg. E hidegséget érezteti is akarja. Családtagjaival szembe úgy tünteti fel magát, a sokszor durva család, mintha ő önmagától jött volna létre. Ennyi hitlenség és lelki durvaság is elég volna az ártatlan gyermeki lélek megölésére. A bűn szerzője azonban egészen kívánja a lelket. — Ott diszlik az egyszerű ember szobájának falait a katona vagy szolgáló által küldött trivol képes lapok. Azoknak jelentőségét a felnőttek magyarázgatják, — annélkül, hogy az ott bámoló gyermek szívében kártefelüket sejtették. A bűn példái pedig a falusi életben sem hiányoznak. Ott van a gyermek minden alkalommal, táncban és fonokban tüle hallatára hangzanak el az erkölcstelen beszédek. Szeme előtt történnek a legállatiasab mozdulatok s nem ritkán cselekedetek.

Mily korai megbántásai ezek az ártatlan gyermeki szívnek, kilátszik a mindkét nembeli ifjuság lelki bárgyúságából. Ha a szüzenyretet az ettelte hármió összefüggésben lévő cselekedetekben vizsgáljuk, szintén megdöbbenő tapasztalatra jutunk. Lop, csal, uszorázik, szóval minden tiltott dolgot elkövet a családó példájára a gyermek is, mert ez az iskolai társadalomban is így van, s ha rajta veszt, szügyen érzet nélkül meggy büntetését leülni. Ma már a tulajdon szentsége nagyon megvan tépve. Megvan tépve a híres angol jogtudós mondása: „Az én házam az én várom, melybe a villám beúthet, de az egész világ hadserege jögtalanul be nem hatolhat”. (Lord Sebatán). Boszúállásra készül a család, fenyegetőzik, átkozódik nyitlan a gyermekek előtt. Nem ritkán a gyermeket tolják a cselekvés terére, mert hisz őt csak megdorgálják. Bűnös cselekedeteiben megtalálkodta teszi a környezet állandó zúgolódása, az into szó hiánya s különösen az, hogy a büntetés kiszabásánál a jobb érzéshez ritkán szöllanak. — Sőt igen gyakran fordul elő azon eset, hogy a gyermekkorától elkenyetzetett ideges hivatalnok a megtevelyedett bűnöst sértő lenézéssel illeti és goromba lezsidással érezteti felsőbbiségét.

Hány édes anyja van, ki gyermekét a cselede-szobában neveli fel, vagy egy darab kenyéren magára hagyja reggeltől estig. Nem ritkán azért az egyik, hogy a szomszédhá szótára vagy összejövetelre mehessen; a másik pedig kénszerűségből. A földmives anyák már szokott háziiparukat elhanyagolják, s ha valamit állítanak is elő házilag, azt restellik fölvenni. Így történik meg gyakran, hogy gyermeke szájától vonja meg a falatot azért, hogy magát az anyja felcicomázza. Igen, mert bármily szegény legyen is — a látszat és a huszár az első.

Az atya érzi mellőztetését ügyes-bajos dolgaiban a község házatól elkezdve, ritka kivétellel mindenütt. Hányszor látjuk, hogy a szegény falusi ember a legjobb indulattal és tőle telhető tisztességgel lépik a jegyző ur elé és durva lezszámározás és ugyszólva kikergetés után, ő is szívében indulattal és a bosszu lihegésével átkozódva hagyja oda az irrodát. Elfelejtli ilyenkor a higgadt megmondolást és betér a koresmába enyhülést keresni. A pálnkától még jobban fel-dühödve és még biztatva a koresmárosok mindenkinék pártjátogó politikája által kézik botrányt csinál. Itt keresi fel a gyermek, hol neki is kijár egy-egy pohárkával szoktatás képen s ez még a jobbik oldala a dolagnak. A másik oldala pedig az, hogy a koresmai dühöt hazaviszi s felsőbbiségét isszonyu káromkodás, törés és zuzás közben érezteti tetlegességgel ártatlan családján.

Vagy nézzük-e a családi összejöveleket, keresztelő, lakodalmi torozás stb. — Ott sűrűlődnék mindenütt a gyermekek is. Szülő, keresztelvény, sógor! mind-mind pálnka által fejezi ki szeretetét a gyermek iránt, egészen a lerészegítésig.

Megemlítem még a dohányzást is. S ma már egy-egy községben csak szesz- és dohány-fogyasztó ifjuságot és gyermekereget találunk, 100%-ok e két méreg által összeroncolt szervezetű ifjak száma, kik kész melegágyai a tudóvésznek s minden ragályos betegségnek.

Csak izeltől szolgáljon a miket elmondottam a családi életből, — Hisz mindnyájan sulyosabbnál-sulyosabb mulasztásokkal vagyunk ismerősök, melyeket a szülő gyermekeik testi és lelki kárára elkövetnek; anélkül, hogy legszentebb, legfőbb és az élet alapját képező jó családi nevelésük elhanyagolásáért lelkiismereti furdalást éreznének. Nevelői kötelességét ma már mindenki az iskolára utalja. — Az iskolának kötelessége nevelni és tanítani. Nem ritka eset, hogy a szülő az iskolát mint mumust állítja a gyermeke elé s nevelői munkáját annyira eldicséri, hogy mikor iskolába akarja vinni gyermekét, az megugrik hazulról, mert megvan győződve, hogy az iskola kínzó kamara, a tanító hóhér. Lehet, hogy egy-egy véletlen

folytán megis marad ezen illuziójában, hogy az iskola nem kedves hely. Ha a tanító a gyermek fogadását elvetette, akkor igen, mert helyzetét őt sem állítja ma még a paradicsom közepébe.

Nyomorúságos fizetése, melyet a községi esküdt is megpanaszol, épen csak a tengődéshez elég, mert az általános drágaság ma már mindenkit érint. Körülményei elzárják előle az önképzési, mert arra igazán nincs módja, hogy legalább a szakmájában való tudományos folyóiratokat olvashassa. Ha tehát az iskola testet, lelket öio munkája után, keze munkájával nem igyekszik megelhetléseért küzdeni, igazán még tisztességes ruházatra sem jut, s a kettőnél több családos tanító szívesen veheti igénybe az uraságoktól levetett ruhák áruházat. Kora hajnalról 7 — 8 óráig szánt, kapál vagy más nehéz munkát végez a tanító. 8 órakor micsoda lelki állapotban fogadja a kezebe bírózó gyermekereget, s milyen munkát végez 3 órát, ezt fölölésleg boncolni. Vannak azonban sokan, kik örökölt vagyonkájuk vagy a helyzet kedvezőbb viszonyai között jobb helyzetben vannak. Ezek öntenek a hivatali csüggődökre erőt és kitartást. És együtt ezen edzett munkások adják a fiatal kezdő tanító gárdának az értéket. Mig a fiatal tanító másik része tényleg s összes ambíciója — valljuk meg őszintén — a jól lakás, a sárga papucs, a gyermekek előtti feszedezés és a minden körülményekkel megalkuvó gerinctelenség. Paedagógiajuk a pálcá, szabad idejük munkája a viztelés és alvás. — És mikor ezen tanítókról (szó)lok, nem őket, hanem nevelésüket kell, hogy kárloztassam. A képzőkben nagy súlyt fektetnek az intellektuális nevelésre, de a gyakorlati élet esletőségét kevésbé veszik számba, úgy hogy a kikerült friss tanítók gyakorlati gazdaságot, sem más időt hasznosan felhasználó foglalkozást nem írtak tudnak, hogy időnkim a szellemi munkát felválthassák. S mig ezt megszerzik, évek telnek el, mert alap nincs hozzá. Ezen közbevetés után ismét visszatérek azon szomorú tényre, ami még nagyon sok helyen megvan — mikor a tanítónak, hogy fizetését megkapja — egy-egy feltudokos, rosszakaratu falusi ember érdekkörében kell, hogy vergődjék. Hát kérдем ? Mit vár a társadalom az olyan hivatalnoktól, kinek vállaira a legszülésosabb és felelősségteljes munkát rakja, de gazdaság asztaláról csak morzsákat juttal s azt is takarékosan jól kiszámított időközünkint.

Menjünk már most közelebb az iskolához és nézzünk ott körül. Iskola épületeink igen sok helyen meg a legelmeibb követelményeknek sem felelnek meg. A községek, mint lenntartók, szegények és bele untak a lenntartásba. Elhagyatott kívül. Belül ronda, piszkos és felszereletlen. Már pedig az első bonyol, a gyermek lelkeben állandó. — Ő azt gondolta, hogy az iskola szoba egy ideálisan rendezett szoba, a melyent ő még nem látott. A minő család! Szemét és rozoga burtok benn, s kívül illemhely hiányában szemét egész körül.

De mert ideális állapotok még az egész világon sehol nincsenek; azért mi is a nehézségeket leküzdve úgy az oktatásban, mint a nevelésben megálljuk a versenyt. Mi keresztény tanítók belátjuk azt, hogy iskoláinkból a keresztényalapon való nevelést, az oktatás előnyére nem szabad elhanyagolni. Helyzetünk javulása bármi késon és fogyatékosan is jöjjon, nem fogunk soha az ultramodernnekbe csatlakozni. Mert nekünk keresztény tanítóknak nem a pusztulás előkészítése, hanem egy erkölcsi alapon nevelt társadalom az ideánk.

Tagadhatatlan, hogy az iskola az egész társadalom alapja és kiinduló pontja. Mostani munkája azonban cél léveszt. Mert ma az ismeretek halmazának betömése, mondjuk túltömése az intellektuális a főcél, mig a szív és akarat nevelése megengedett, de nem kötelező. Vagy is csak oktatásra kötelez, de nem nevelésre. Az állam iskoláiban még a vallás- oktatásnak teret enged, de a szabad kömives és szocialdemokrata intézők a hit- és erkölcsitanítást igyeknek kiszorítani.

Kezdetben az irányzat lélszégése nem tünt fel, mert a családi nevelés ellensúlyozta. — Ma azonban mikor már a tisztán oktatási alapon nezendékek nőttek fel, eljutottunk oda, hogy az iskola vajmi keveset s a családok túlnyomó része semmit se nevel; mert nincs a családban egyensúly és akarok kö-zött. A tudással és felvilágosítással nem tart lépést az erkölcsi érzés. Nincs önrzet, nincs akaratérő. — Hitefekezeti iskoláinkban még megvan a nevelés is, de sajnos csakaddig tart, mig a gyermek a tanító körében van. Mihelyt kilépett a gyermek az iskolából össze ömlik az épitmény. Egyeszt a családi nevelés hiánya és a rossz példa, másrészt az iskola és tanító lekicsinylése, semmibe vévese folytán. Család és iskola nem az egymást kiegészítő két faktor, hanem egymástól folyton távolodó tényezők.

Szakítani kell a tisztán tudományra oktatással és működésünk közben arra ügyeljünk, hogy az intellektuális mellett vallás-erkölcsi alapon neveljünk

is. Még pedig család és iskola együtt egymást segítve. Ezért legelőször keressük az érinkezés a szülőkkel. Öket világosítsuk fel az erkölcsi élet üdvös voltáról. És a gyermekek értékét családi és társadalmi hivatásukat a jó és rossz nevelés összehasonlításában tárjuk a szülők szeme elé. Ha jó könyvecskék, hasznos ismeretközlések és pédaadással járunk a szülők és felnőttek felébesztett jóindulatához, akkor már a cél nem tevéhetetlen.

Mi román. kath. tanítók készen vagyunk minden harci eszközzel arra, hogy a ránk bízott gyermekekben a jövő vállás erkölcsös társadalmát megalapozzuk. Annál szívdobban minél fokozottabb mértékben adatik meg nekünk a mód és alkalom. Ez pedig megadatik a következőkben.

(Folyt. köv.)

Kamarai közgyűlés.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara július 2-án délután teljes ülést tartott székfőtanácsban Tauszik B. Hugó kir. tanácsos elnök vezetésével.

Napirend előtt bejelentette az elnök, hogy az aradi kereskedelmi és iparkamara külelőbről jubileumára 40 éves, az Országos Iparegyesület 70 éves, — debreceni Székely Társaság 10 éves fennállását, mely ünnepségeken a kamarát elnöke, titkára, másodtitkára, továbbá Gelléri Mór levelező tag képviselték. A teljes ülés melegen emlékezett meg a három közgyűlési testület érdemeiről.

A szokásos elnöki közlések után, napirend során öröndetesen vételelt tudomásul, hogy a honvédbanacs pályázatban 10 kerületbeli alkalmi szövetkezet vett részt, melyeknek ajánlatait az elnökség felterjesztette. Folytatólag sajnálatát fejezte ki a gyűlés a keresk. miniszter azon leiratára, hogy július 1-én új személydijszabást lépett életbe a Máv vonalain és pedig azért, hogy ily fontos ipari és kereskedelmi érdekeket érintő ügyben a kamarák véleménye ki nem keretelt, mi miatt csak utólagosan tehetők meg arra vonatkozó észrevételeik. A nyers állati bőrökkel dolgozó munkások egészségének megóvása ügyében kiadott keresk. miniszteri szabályrendelet azonban teljes szövegében elfogadhatónak találta, s arról ily értelemben tesz jelentést. A várnagy tanácsba képviselőből Bürger Albert alelnököt választotta meg a teljes ülés.

Tudomásul vételelt a keresk. miniszter azon leirata, hogy a Székely körvasut, amint a kívánt új vonatok továbbításához szükséges mozdony és személykocsit többet rendelkezésre áll és a pálya megfelelő állapotban lesz, a kamara kérését teljesíteni fogja. Addig is intézkedett az itt járó kocsik jókárban és tisztántartásáról, valamint jobb világításáról. A 600 koronás külföldi ösztöndíjra, a 100 koronás ipari munkás jutalomra, Goldberger és Voigtlander jutalomra pályázók ügyében határozott, azután a teljes ülés is előterjesztéseit ahhoz képpén teszi meg. A székely tanonc felvételre tett elnöki intézkedések tudomásul vétele után kimondotta a teljes ülés, hogy a Csíkszeredába tervezett bányászati ügyet, mely összefügg a kamara által neveltetett székely iparos ifjak tomonrülése- és vállalkozásával, készséges erkölcsi támogatásban részesíti; hasonlóképpen a marosvásárhelyi ipari szakiskola nagybirtása és internátussal való kibővítése céljából megindult mozgalmat és tárgyalásokat; az Szakács Péter titkár jelentést tett a 1. évi május hó 23-án Aradon tartott kamarai titkári értekezletről, melyen az új egyenes adótervények, vasúti személydijszabás, hazai áruk védelme tetteket megbeszélés tárgyává. Tudomásul vételelt. Folytatólag a helyhatóságok kezelésére nézve szükséges módosítás, a vidéki pénzügyi helyzet javítása, a magyar helyiség nevek céltapasztalás ellenőrzésének megállítása, árú védője és mintá oltalma, kamarai illeték lajstromok kiírása és 1907. évi III. t.-c. revíziója stb. képezte tanácskozás tárgyát.

VÁROSI ÜGYEK.

Ipari kiállítás Csíkszeredán.

A folyó évi augusztus 23., 24-én Csíkszeredában tartandó „Székely-Társaságok Szövetsége idei nagygyűlése alkalmával dr. Ujfalussy Jenő és László Gyula iparkamarai titkár kezdeményezésére ipari kiállítás lesz, a melyen minden csíkszeredai önálló iparos, iparossegéd, házi iparos, (nök is) és műkedvelők részt vehetnek. Célja a csíkszeredai ipar, ipari termékek megismerése, megismertetése s ezáltal az iparfejlesztés előmozdítása.

Midőn az eszmét örömmel üdvözljük, mi is felkérjük vármegyénk minden iparosát, vagy

ipari termék tulajdonosát, hogy saját jól felfogott érdekében is a kiállításon részt venni szíveskedjék.

A kiállítók közül kedvező bírálat esetén egyesek oklevelet esetleg pénzbeli jutalmat is nyerhetnek s azon felül a kiállítás bezárásakor artandó vásár alkalmával kiállított tárgyaikat el is adhatják.

Csíkszeredai területén oly sok értékes anyag van, hogy ohajtandó volna, ha ásványokat, (kőszén, kaolin, márvány, fa, borviz stb.) is állíthatnának ki, mert hisz ezek is lehetnek ipari feldolgozás, vagy értékesítés tárgyai.

Az iparosok, illetve azok részére kik a kiállításon részt venni kívánnak, a rendező bizottság „Bejelentő iv”-et bocsátott ki, a melyet tájékoztató végett egész terjedelmében itt közölünk.

Csíkszeredai ipari kiállítás Csíkszeredában. Bejelentő iv, mely kitöltendő: A kiállító iparos neve, foglalkozása, lakhelye és a kiállítandó tárgy megnevezése, darabszáma és értéke.

Tudnivalók:

1. A kiállítás a „Székely Szövetség” f. évi augusztus 23-án Csíkszeredában a román. kath. főgimnáziumban tartandó nagygyűlése alkalmával rendezetik s célja a csíkszeredai ipar megismerése és megismertetése.

2. Részt vehetnek csíkszeredai illetőségű, — vagy származása önálló iparosok, iparos segédek háziiparosok (nök is) és műkedvelők.

3. A bejelentő iv két példányban töltendő ki és küldendő el Csíkszeredába az Ipartestület címére.

4. A tárgyak augusztus 21-éig szállítandók és a gimnázium kiállítási helyiségében elrendezendők. (Kiváratos, hogy a kiállítók lehetőleg jelen legyenek és tárgyaikat maguk rendezzék el.)

5. A kiállítás augusztus 25-én délután záródik, amikor a tárgyak azonnal elszállítandók.

6. A kiválóbb tárgyak kiállítói jutalmaztatnak.

7. Folyamodunk a kereskedelemügyi miniszter urhoz, hogy a nagyobb tárgyak visszaszállítására az ingyenes szállítási kedvezményt engedélyezze.

8. A kiállítók, ha részvételüket július végéig bejelentik — Csíkszeredába és vissza-utazásukra személyükre kedvezményes árú, vasúti jegy váltására jogosító igazolványt is kérhetnek.

Csíkszereda, 1912. július hó 1-én.

Dr. Ujfalussy Jenő,
polgármester, a rendező b.
elnöke

H I R E K

— **Esküvő.** Dajbukát Dávid szépvízi birlokos és Fejér Mariska, Fejér István kereskedő leánya ma délelőtti 11 órakor tartották esküvőjüket Gyimesen. Gratulálunk!

— **Királyi automobil tura.** — A magyar automobil Club által rendezett Budapest — Konstantinápolyi tura — versenyben részt vett 18 automobil június 30-án fel 6 és 7 óra között robogott végig városunkon. Egyik laplarsunk külön kiadásban azt jelentette, hogy fel 2 órakor fognak átvonulni a versenyzők Csíkszeredán, s közöttük lesz gróf Károlyi Mihály is, s ezért már a korai délutáni órákban, dacára a rekkenő hőségnek, megelevenedett az utcánk képe. Egy lelkes ellenzői polgárlarsunk még zászlót is csináltatott: „Éljen gróf Károlyi Mihály” felirattal, de hiába várták gróf Károlyit, vagy a versenyzőket, s így bevonták a zászlót s oszladozni kezdett a közönség is. De egy kis csoport, a kiket nem lankasztott le a hosszú várakozás, a késő délutáni órákig kitartott a sarkon s lelkes éljenzettel fogadta az átutazókat. A városban majdnem minden ablak népes volt s mindenütt óvációkkal fogadták az érkezőket, akik szíves integetésekkel köszöntek vissza.

— **Művész estély Csíkszeredában.** Csíkszeredának magas, művészi nivón álló koncertben lesz része 1912. július 13-án Városunk közkezdelt hegedűművésze: dr. Száva István és Nádasy Béla zenetanár, akkor rendezik első önálló koncertjüket a „Vigadó” színháztermében. Az estély minden száma a legkényesebb műértő igényeit is kielégíti, de gondoskodva van arról is, hogy a laikus fil is megtalálja élvezetét, mert művészeink programjukban a magyar zenét is megszóllatják. Ine a hangverseny Misorá: 1. Verdi: Troubadur nyitány. Zongorán előadja: Nádasy Béla 2. Alard: Faust fantasia. Hege-

dün előadja dr. Száva István, zongorán kíséri Nádasy Béla. 3. Verdi: La Traviata (részlet) zongorán előadja dr. Száva István. 4. Rácz Pál: Lehullott a rezgő nyárfák. Hegedűn előadja Nádasy Béla, zongorán kíséri dr. Száva István. 5. Sarasate: Zigeunermeise. Hegedűn előadja dr. Száva István, zongorán kíséri Nádasy Béla. 6. Magyar daleygelev. Zongorán előadja Nádasy Béla. 7. Paganini: A boszorkánytánc. Hegedűn előadja dr. Száva István, zongorán kíséri Nádasy Béla. Ily magas nivóú művészestélyben oly ritkán van részünk, hogy kapunk kell a kedvező alkalmon, hogy elmenjünk rá. Legyünk ott mindnyájan már azért is, mert hiszen a tiszta jóvedelem részben a helyi sétatér alap javára fordítatik Jegyek Merza Rezső ur dívatáros üzletében előre váltthatók 80 fill-től 4 K-ig. Pályoly 10 K. A hangverseny este fél 9 órakor kezdődik.

— **Székely katonák Budapesten.** A budapesti helyőrség legénysegének azon részét, a kik a polgári életben földmíveléssel foglalkoznak, a most folyó magyarországi aratások tartamára úgy 3—4 hétre szabadságotlák. Ennek következtében a megapadt létszámot a hadügyminiszter úgy pótolta, hogy a brassói 2-ik sz. gyalogezrednek Brassóban állomásozó 2. zászlóalj és a vármegyénkből és Udvarhelyvármegyéből sorozott bécsi 82-ik gyalogezrednek 3. zászlóalját 1 hónapi szolgálattételre Budapestre rendelt; mert hát Budapestre most sok katona kell, fél a kormány a közvélemény tüntető megnyilatkozásától és saját népszerűségétől.

— **A magánjavak halgazdaságának létesítése.** Dr. Csiky József, a magánjavak igazgatója a m. kir. földművelésügyi miniszteről, halgazdaság létesítéséhez szükséges tervek és utmutatás adás céljából, szakértő kiküldését, továbbá megfelelő halanyag engedélyezését kérte. A földművelésügyi miniszter most értesítette a vármegye alispánját, hogy méltányolva a magánjavak igazgatójának törekvését, az országos halászati felügyelőséget egyidejűleg utasította, hogy helyszínere szálljon ki, az ott szerzett tapasztalatok alapján folyamodjon a szükséges utmutatásokat adja meg és a továbbiakra nézve javaslato.

— **Monstre bünpör Bélboron.** Fülöp György és társai, bélbori lakosok elleni bünügyben, a kik az 1909. évi inségés esztendőben a kiszegadaság felégítésére kiosztott ingyen szénát elcsikkasztották, azaz jó drágán elárusították s az arat önös céljaikat megtartották — most fejezte be a főtárgyalást Bélboron a csíkszeredai kir. törvényszék, mint büntető bíróság. A tárgyalást azért tartották Bélboron, mert 365 tanult kellett kihallgatni s az igazságügyi miniszter költségkimelés céljából rendelte el a bíróság kiszállítását. — A 12 napos tárgyaláson részt vettek: Kovács Lajos kir. lszvki bír., mint elnök, Baldi Aurél és dr. Szabó Alajos kir. lszvzki bírák, Muzsnay József kir. lszvzki albiró, mint pótbíró. Szopos Gáspár jegyző, mint jkv. vezető. A vádat Jeney László kir. ügyész képviselte, a védelmet dr. Kiss Ágoston, gyurgyó-szentmiklósi ügyvéd látta el.

— **Uj postahivatal.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Madfalva községben a postatakarékpénztár közötti hivatal gyantán is működő IV. osztályú postahivatal létesíttessék és az annak idején, ha a szükséges vezetek kiépül, táviróval egyestíttessék. Az engedélyezett posta hivatal forgalmi körébe Madfalva községet osztották be és forgalmát a Madfalvi pályaudvarra és vissza naponként 3-szor közlekedő gyalogjáró fogja közvetíteni.

— **Erdőőrök biztosítása.** A földművelésügyi miniszter a napokban hozott határozatában kimondotta, hogy a magányegének által felfogadott erdőőrök gazdasági cseledeknek tekintendők s így őket a cseled és mezőgazdasági munkások országos beteg- és segélypénztárlánál biztosítani kell.

— **Aratás utánig nincs végrehajtás.** A pénzügyigazgatósághoz érkekes rendelet érkezett a pénzügyminiszter aláírásával. Elrendeli, hogy a mezőgazdasági munkával foglalkozó adózók hátralecos adója iránt indított végrehajtási eljárás az aratás utánig szüneteljen. A gazdaközönség éppen ebben az időben szenved a legnagyobb pénzügyi szükségben és most vannak a legtöbb kiadásai. Jogos és méltányos, tehát ha felesleges zaklatástól megkíméli őket. A városok lakósaúra ez az intézkedés nem vonatkozik.

— **Határozat a tb. t. ügyészekről.** A belügyminiszter a tiszteletbeli tisztú ügyészekről hozott legújabb határozatában kimondotta, hogy a tiszteletbeli tisztú ügyész kiskorúak és gondnokoltak ellen sem polgári és büntető peres vagy perenkívüli ügyet nem vállalhat, mert ugyanazon elbírálás alá tartozik, mint a valóságos tisztú ügyész a jogok és kötelességek szempontjából. Alig hisszük, hogy ezek után ügyvéd

elfogadjon lb. ügyész címet, mert az ügyvédi nyomorúság közül csak az hiányzik, hogy a sok ingyenes munka mellett még a praxisról is a kiskorúak és gondnokokkal szemben mondjon le az ügyvéd, ha egy pusztán címet, mely semmivel sem emeli az ő erkölcsi súlyát — el akar fogadni.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter dr. Kiss Jenő brassói törvényszéki joggyakorlókat, ki a múlt évben az itteni törvényszéknél szolgált, a fogarasi járásbíróvághoz jegyzővé, új. Nagy István helybeli törvényszéki írnokot pedig írodatisztlé nevezte ki.

— **Lemondás a titkos tanácsosságról.** Justh Gyula a képviselőház elnöke válaszában belső titkos tanácsosi címéről lemondott. A lapok a lemondó levél szövegét helytelenül közlik.

— **Mikor lesz a sorozás.** Budapestről telefontól: hivatalos jelentés szerint a sorozások augusztus 15-től szeptember 15-ig lesznek.

— **Cirkusz városunkban.** K. Antona Cirkusz városunkba érkezett s a tegnapi tartotta első bemutató előadását, a mely a várakozásnak mindenben a legjobban megfelelt. Különösen figyelemre méltó a szelidített vadállatok produkciója s annál is inkább érdemes a megtekintésre, mert ehhez hasonlólt még városunkban nem láttunk. A Cirkusz még egy pár napig marad itt, s ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Posta-, távirda- távbeszélő- növendékeket** vesznek fel a m. kir. posta-, távirda- és távbeszélő-hivatalok. Pályázhatnak a középiskola IV. osztályát vagy ezzel egyenlő rangú más iskola megfelelő osztályát hazai tantárgyban sikerrel végzett, 14 évesnél nem fiatalabb, 16 évesnél nem idősebb ifjak sajátkezűleg és 1 K-ás pénzügyi pályával ellátott kérvénnyel 1912 július hó 15-éig kolozsvári posta- és távirdaigazgatósághoz címezve, azon posta és távirda-hivatalnál, hova a folyamodó felvételt ohajja.

— **A csendőrség megerősítése.** A tömegesen szervezett új csendőrsők felállításával az egyes őrsök létszáma nagyon megapadt, s így a honvédelmi miniszter 3000 katonát rendelt a csendőrség megerősítésére. A csikszeredai származású a napokban érkezett meg két század közös baká, a kiket székely osztottak már a vármegye területén lévő csendőrsők-höz.

— **Jelentkezés a bábatanfolyamra.** A városi tanács közli, hogy a nagyszabedni m. kir. bábaképezde igazgatósága 1912. évre téli bábatanfolyamot hirdetett, mely 1912. szept. hó 5-én történő megnyitással január hó végén végződik. A tanfolyamon részt venni óhajtok bővebb felvilágosítást a városi tanácsnál a hivatalos órák alatt nyerhetnek. Pályázati kérések f. év augusztus hó 12-ig a városi tanácsnál adandók be, illetékes helyre való juttatás céljából.

Terményszállítások a m. kir. honvédség részére. A m. kir. honvédigazgatás termény és anyag-igényeinek szükségletét az idén is első sorban termelőktől fogja beszerezni. Az 1912/13. évi állomány-kénti körülbéli szükséglet a következő: 1. Brassó 294 mm. zab, 264 mm. szén, 175 mm. alom, 104 mm. ágyszalma, 382 mm. kemény tüzifa. 2. Kézdivásárhely, Csikszereda. Fogarasi állomás részére: 122 mm. zab, 99 mm. szén, 70 mm. alom, 90 mm. ágyszalma, 265 mm. kemény tüzifa. Szállítási módokatokra a vármegyei gazdasági egyesület az érdeklődőknek készséggel szolgál felvilágosítással.

Sz. 666--912. mj.

Hirdetmény.

Csikvármegye magánjainak kezelésére vonatkozó alapszabályok 6. és 14. §-ai alapján felhívom mindazokat, kik a „Lóbeszerzési”, „Ruházati”, továbbá az „Ipar”-alapról a folyó évben kiosztandó alábbi felsorolt ösztöndíjakat és segélypénzeket elnyerni ohajlják, hogy eziránti kérvényeiket hozzám **folyó évi július hó 31-ig** adják be, mert a később beérkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni s hivatalból visszafognak utasítani.

Kiosztás alá kerül.

a) A Lóbeszerzési alapról:

1. Egy 600 koronás ösztöndíj, egyetemi hallgatók részére.

2. 1700 korona segélypénz gimnáziumi, reál és ipariskolák, tanítóképezdét, valamint erdészetet, bányászatot, gazdaságot, műgyeget, műipart, jogot, orvostant és bölcsészettant hallgató s legalább jóelőmenetelt igazoló csikvármegyei székely huszár családok fiúágon való leszármazottai között.

b) A Ruházati-alapról:

1. a 600 koronás jogtudományi ösztöndíj.
2. a 600 koronás műgyegetemi
3. az 1200 koronás orvostudományi ösztöndíj.
4. kettő egyenként 300 koronás erdőéri szakiskolái ösztöndíj.
5. a 600 koronás gazdasági akadémiai ösztöndíj.
6. a 400 kor. középiparbanodai ösztöndíj.
7. a 350 kor. realiskolai ösztöndíj.
8. a gyergyóalfalvi állami gazdasági felső népiskolánál megüresedett 11, egyenként 100 koronás ösztöndíj.

Ezeket felül 200—400 koronáig terjedő összegekben ki fog osztani a Ruházati-alapról 8000 kor. segélypénz az erdészeti, bányászati, gazdasági, műgyegetemi, műipari, művészeti, jogi, orvosi és bölcsészeti felsőbb tanintézeteket hallgató s legalább jó előmenetelt igazoló tanulók között.

c) Az Ipar-alapról:

200—400 koronás összegekben 3200 kor. segélypénz a felsőipari iskolák és ipari szakiskolák arra érdemes pályázói, s legalább is jó előmenetelt igazoló csikvármegyei származású s ide illeltek székely tanulói között.

A kik a Lóbeszerzési-alapról kérnek segélyt, tartoznak a huszár családok valamelyikéből való leszármazásukat igazolni és a mellett iskolai és vagyoni bizonyítványt is bemutatni, azok pedig kik a „Ruházati-alap” terhére rendszeresített ösztöndíjakért folyamodnak, vagy pedig ezen, vagy az „Ipar”-alapról kérnek segélyt, kéréseikhez iskolai és vagyoni bizonyítványt tartoznak csatolni és a mellett igazolni kötelesek, hogy Csikvármegyében született, csikvármegyei székely származású és e megyében illetékességgel bíró apák gyermekei.

Azon folyamodó tanulók, vagy szülők kérvényei, kik több mint 15 éve, vagy Csikvármegyéből távol vannak, az érvényben lévő vonatkozó szabályok szerint figyelembe nem fognak vétetni s hivatalból visszautasítatnak.

Megjegyeztetik, hogy a folyamodók hatóságilag hitelesített iskolai bizonyítványuk másolatát tartoznak kérvényükhöz csatolni, minthogy azok nem fognak visszaadni.

Hangsúlyozom, hogy az ezen hirdetményben felsorolt ösztöndíjak adományozása és a segélypénzek felosztása felett a folyó évi augusztus hó első felében hozandó igazgatótanács határozat senkinek sem fog külön kezbesíttetni, hanem az a Csik Lapok és Gyergyó című lapokban való megjelenéstől számított 8 nap alatt kell felelkezni.

Csikvármegye magánjainak igazgatótanácsának elnöksége.

Csikszereda, 1912. évi június hó 27.

Fejér Sándor,

alispán, igazgatótanács elnöke.

Szám 5828--912. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csikszeredai kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy „Csikmegyei Székelybank” részvénytársaságnak Csiszér Lajos elnemi végrehajtási ügyében végrehajtató kérése a csikszeredai kir. törvényszék területén lévő Csikszereda rendezett tanácsú város határában fekvő, csikszeredai 356. sz. tkjében A + 5. sz. 227. hrsz. 4 szobát, 2 konyhát, 2 kamrát, 4 pinczét, s udvart magában foglaló ingatlanra s a 225/2—b, 226/1—b., 228., 552. hrsz. kerte s kaszálóra 4031 kor., továbbá a Zsögöd község határában fekvő a zsgödi 1189 sz. tkjében foglalt A + 6, 20. sz. 6191, 6192/1. hrsz. 2 lakrészt, 1 konyhát, egy kamarát, egy sütőházat magában foglaló falházból s udvarból Csiszér Lajost illető 1/2 részre 405 kor. a 6193, 6194/1. 6192/2. hrsz. beldőrségből Csiszér Lajost illető 1/2 részre 7 kor. 50 fillér ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte.

Az árverésre hatámpap 1912. évi szeptember hó 3 napján k. e. 9 óraját Csikszeredába a kir. törvényszék árverési termébe (földszint 36. ajtó) tüzi ki.

Árverezni szándékozók tartoznak minden egyes ingatlan kikiáltási árának 20%-át, mint

bánatpénzt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a bánatpénzt az általa ígért vételár 20%-ig nyomban kiegyesíteni, mit ha meg nem tenne ígérete figyelmen kívül marad, s haladéktalanul folytatandó árverésen részt nem vehet.

Az ingatlan a kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron el nem adható.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Csikszereda, 1912. évi június hó 6. án.

A kiadmány hiteleül;

Gecző Béla s k.,

kir. széki bíró.

Kozma István s k.

kir. tkvvezető.

581—1912. véghr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1912. évi V. 837 számú végzése következtében Dr. Sándor Gábor ügyvéd javára 600 korona s jár. erejéig fogantositott kielégítési végrehajtás utján le- és felilfoglalt és 2250 koronára becsült következő ingóságok u. m. kancza, nyereg, zolgóra, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán 600 korona tőkekövetelés és bíróság már megállapított költségek erejéig, a végrehajtást szenvedő lakásán Csikszeredában leendő megtartására 1912. évi július hó 25-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitiizetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnok, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében kespzfizetés mellett a legtöbb tagnőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felilfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeredán, 1912. évi július hó 1-ik napján.

Keresztes Gyula,

kir. bír. végrehajtó.

120—1912. véghr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1912. évi V. 407. számú végzése folytán Dr. Sándor Gábor ügyvéd által képviselt Ilahot et Comp Valmus triestai cég részére 743 kor. 44 fill. s jár. erejéig 1912. évi május hó 11. elrendelt kielégítési végrehajtás utján fölil foglalt és 2720 koronára becsült következő ingóságok u. m. kávéházi berendezés stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósnak 1912. évi V. 704/3 számú végzése folytán 743 kor. 44 fill. tőkekövetelés, ennek 1912. évi március hó 22. napjától járó 6 $\frac{1}{2}$ % kamatai, 1/10 $\frac{1}{2}$ % váltó díj és eddig összesen 65 kor. 80 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedő lakásán Csikszereda leendő eszközlésére 1912. évi július hó 18-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitiizetik.

Felhívotnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelést meg-elző kielégíteteshoz jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszeredán, 1912. évi július hó 28-ik napján.

Molnár Sándor,

kir. bír. végrehajtó.

Eladó

két használt ágy és egy éjjeli szekrény. Cim megtudható a kiadóhivatalban. 3-2

Egy-két

gimnáziumot végzett fiú felvétetik tanulónak Szvoboda József női és férfi divatüzletében.

2—3 gimnáziumot

végzett jó családból való fiú tanulónak felvétetik POTOTZKY PÁL női és férfi divatüzletében.

Jó családból

való fiú — fizetéssel — tanulónak felvétetik lapunk könyvnyomdájában.

A szalonban és a gyermekszobában mindenütt ott legyen, mert kicsinyt, és nagyot, fiatal és öreget, szegényt vagy gazdagot egyaránt megelégedésére szolgálhat. — Mindenütt kapható. Gyártja: a „Cserépgyár“ R. T. Kismányán. Minden nagyobb városban állandó bizományi raktárt választva fenntartani, e célra övadékképes és 25-11 agilis képviselőket keresünk. A budapesti raktár telefonszáma 170-68.

Bérbeadó
 esetleg eladó egy ur lakás, a Mikó-utcában (15. sz.) négy szoba, konyha, kamarával. Ertekezni lehet Mikó-utca 12. sz. alatt.

VARÁZSFUVOLA.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „varázsfuvola“ rendkívül kellems, 20 acél trombitahanggal és 4 órás bögrével van ellátva. Díszes kivitelben, kottával, dalokkal felkötve, ajándékkal együtt csak 4 korona.

Csakis Wagner a „Hangszer Király“ országos elismert legelsőbb hangszerárúházaiban kapható, Budapest, József-körút 15. Gyorsjavító műhely. Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

KINCSET ÉR

Tordy-féle Hollandi 3 király tea

mivel nemcsak hashajtó, hanem egyuttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bél-működést szabályozó, nemkülönben a legmakacsabb gyomorhajon is segít. Csomagja (kbl. 10-12-szeri használatra) gyógytárban 50 fill.

Minden gyógytárban kapható.

Lapok, u. m.: Budapesti Hírlap, Az Újság, Magyar Hírlap, Magyarország, Nap minden időben kaphatók **Szvboda Miklós** könyv- és papirkereskedésében Csíkszeredán.

ÉRTESTÉS,

Tudomására hozom a nagyérd. helybeli és vidéki közönségnek, hogy raktári tartok mindenemü

eserépkályhákból.

Elvállalom mindenemü eserépkályha és takaréktűzhelyek felállítását, átalakítását és takarítását, továbbá fűdökádák és falburkotok kirakását fajenc porcellánból és minden szakmába vágó dolgokat pontosan és lelkiismeretesen eszközök. Vidékre is kellő felvilágosítást nyújtok.

Ertekezni lehet Michna Rezső és Veje cégnél Csíkszeredában.

A nagyérdemü közönség szíves pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

LUKÁCS FERENC eserépkályhás.

UJDONSÁG!

UJDONSÁG

Óra és Ékszer!

Iparművészeti ujdonságok ötvös munkák gyári áron alul beszerelhetők BRASSÓI SCHAPIRA ARNOLD fiók-üzletében Csíkszereda, Kossuth L. u. 254. sz. Szabad megtekintés vétele kényszer nélkül. Dus raktár arany és ezüst svájci zseb- és ingó-órákban teljes jótállás mellett, valamint női- és férfi óraláncok, függők és alkalmi ajándékokból u. m.: dohány- és szivartárcák, ezüst séta pálcák, szipkák és látszerek stb.

Arany és ezüst törmekek a legmagasabb árakban becsülettelnek esetleg megvételnek. — Minden szakmába vágó javításokat a legredukáltabb munkadíjért teljes jótállás mellett elvállalok. — Levél általi meghívásra a t. vidéki vevőimet is szívesen meglátogalom. Tisztelettel:

SCHAPIRA ARNOLD.

Van szerencsém tudomására hozni a helybeli és vidéki nagyérdemü közönségnek, hogy Csíkszeredán

Uj Cukrászdát

nyitottam POTOTZKY MÁRTON ur házában, hol naponta frissen készült sütemények, torták, cukrok, jegeskávé és fagyalt kaphatók.

Elvállalok esküvők, zsurok, bankettek s más összejövetelek alkalmával sütemények, torták, páfek és fagyaltok szállítását a legújabb formák szerint a legutányosabb árban, ugy helyben mint vidékre is.

Tisztelettel:

Jakab Ödön.

Értesítés!

Tisztelettel hozom a nagyérdemü közönség szíves tudomására, hogy Csíkszeredán (a Nagy Dohánytözsde mellett) már meglévő könyv-, papír-, írószerkereskedéssel kapcsolatos

Könyvnyomdai üzletemet

folyó év július hó 1-től saját helyiségembe (volt „Kossuth“-kavéház) helyezem át. — Midőn ezt a n. e. közönség szíves tudomására hozom, egyben tudatni kívánom, hogy új helyiségemben Könyvnyomdám a legmodernebb gépekkel szereltem fel s így tisztelettel kérem a n. e. közönséget, hogy szakzszerűség tekintetében kifogástalan üzletemet becses megbízásaival és pártfogásával megtisztelni méltóztatssék, mivel szakképzettegem által minden jogos kívánalomnak pontosan meg fogok felelni.

Kiváló tisztelettel:

Szvboda Miklós.

A legszorgalmasabban részt vesz mindenki.

Értesítés.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki nagyérdemü vásárló közönségnek szíves tudomására hozni, hogy üzletemet, amely ezelőtt fűszer, csemege, liszt, csemege különlegességek, olaj, festék, ásványvizek és diszmi árakkal volt berendezve, most újabban kibővítettem

konyhaberendezési cikkekekkel

is. Kapható mindenemü edényféle, evőeszközök olcsóbb és jobb minőségben, ugyszintén üvegárukban és csinos majolika tárgyokban, üvegkeszletekben, és dísztárgyakban, továbbá a padló behúzó olajnak ugy nagyban, mint kicsinyben való elárúsítását, a Grell Károly-féle süteménynek raktárát, ugy kapható, mint mála: 6 drb 20 fillért, azonkívül még mindenemü rum és édesített italokat jó és finom minőségben, panket kefcék, mázak, padló tisztító vas forgács és más vegyszeti cikkekekben is.

A nagyérdemü közönség, hogy meggyőződést szerelhessen, ugy kérem, személyes látogatásaiakkal megtisztelni.

Tisztelettel:

Pototzky Andor

A bevásárlásokat kívánatra házhoz szállítom.

HALTENBERG BÉLA

:: kelme és szörmefestő vegytisztító és gőzmosó gyára KASSA. ::

Szíves tudomására hozom a Csíkszereda város és vidéke nagyérdemü közönségének, hogy gyáram képviselőtét

Máthé József

női divat kalap és rövidáru kereskedőnek adtam át.

Elvállalok uri-, női- és gyermeköltönyök, díszítő- és butorszővetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke és szörmék vegytisztítását és festését.

Ágytollak tisztítását és fehérneműk mosását a legzebb kivitelben,

Szállítás és csomagolás díjtalan.

Szíves megbízásokat kér

Haltenberg Béla.

Tavaszi ujdonságok megérkeztek.

Szép választék a legújabb divatu női, férfi és gyerek divatcikkekben

Pototzky Pál női és férfi divatüzletében Csikszeredán, hol mindennemű varrógépek, gyerekjátékok, temetkezési cikkek, kész női és férfi ruhák, cipők, kalapok, nyakkendők, utazó kosarak, bőrdöngők olcsón kaphatók.

Mátrai Ignácz

órák, ékszerész és látszerész Csikszereda, saját ház

Ajánlja dusan berendezett legújabb szerkezetű

arany- ezüst és Omega zsebrákokat.

Állandó nagy raktárt tart valódi drágakövé

ékszerekből

Továbbá látszerézi cikkek nagy választékban. Olcsó árak! — Pontos kiszolgálás!

Javítások gyorsan és lelkiismeretesen készíttetnek el.

GÉPÜZEMÜ

asztalos vállalat

Csikszereda Vörösmarty-
utca 21. szám.

Készít asztalos munkákat minden kivételben. Elvállalja faanyag kidolgozását asztalos mester utának szakszerű gépei által mérsékelt munkadíj ellenében

HIRDETÉSEKET

olcsó ár mellett felvesz a kiadóhivatalt.

POHARAS

Legjobb sör

SÖR

a „Pilseni Ósforrás”

Csikvármegye területén
egyedüli elárúsító hely Csikszeredában:

őzv. Nagy Istvánné Zöldfa-vendéglője

hol mindennap frissen csapolva poharankint kapható.

Nuridsány Márton

női és férfi divatüzlete új helyiségében
Csikszeredán (a régiivel szemben)

A legnagyobb választékban kaphatók az összes női és férfi divatárak a legolcsóbb árban.

Elismert, szolid bevásárlási hely.

Kéretik a címre ügyelni!

A nagyérdemű hölgyközönség becses figyelmébe!

Bécsi és budapesti körutamból hazatérve, szíves tudomására hozom a n. é. hölgyközönségnek, hogy Csikszeredában a Rákóczi-utcában levő dobánytöze mellett, a mai kornak megfelelő és a legkényesebb igényeket is kielégítő

Női kalap divattermet és modellek szerint fűzőkészítő műhelyt

nyitottam. Raktáron tartok párisi és bécsi modell-kalapokat, ugyszintén minden e szakmába vágó divatcikket. Elvállalom mindennemű kalapoknak izemes díszítést és átalakítását. Gyászkalapokat raktáron tartok. Merték szerint készítek megfelelő módon: fűzőt, haskötőt, hátegyenesítőt és mell-tartókat; minden e szakmába vágó cikkek javítását és takarítását pontosan és jutányos árban eszközölöm. A t. hölgyközönség jóakaratu támogatását kérve és biztosítva a pontos kiszolgálásról, vagyok tisztelettel

Ligeti Samuné női kalap divatterme
CSIKSZEREDÁBAN.

Filó Károly nagy temetkezési intézete, Csikszeredán, saját ház.

Nagy választék mindenféle temetkezési cikkekben, u. m.: érc- és fakoporsók a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kiállításban, szemfödelek, könyök- és fejpárnák, harisnyák, gyászfátyolok, gyertyák és szalagok, gyászjelentések stb. stb.

Koszorúk és koszoru szalagok óriási választékban. Üvegfedelű ércpokorsók kizárólagos raktára. Díszes gyászkocsik.

Temetkezéseket elvállal pontos kiszolgálás és szolid árszámítás mellett.

Értesítés!

Van szerencsém a t. hölgyközönség szíves tudomására hozni, hogy a díszlőnőm Párisban volt tanulmány uton, a honnan február hó elsején jött vissza.

Szezszerü ujdonságok

március hó elejétől már raktáron vannak.

A t. hölgyközönség szíves!partfogását kérve, maradok tisztelettel:

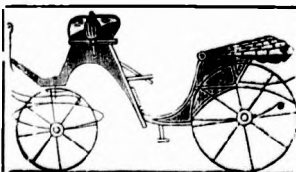
MÁTHÉ JÓZSEF női divatkalap- és rövidáru-üzlete,
CSIKSZEREDA, Kossuth Lajos-utca (Grünwald Albert-féle ház)

CSEH ISTVÁN

mészáros és hentes CSIKSZEREDA.

Naponta frissen vágott marha, borjú és sertés hus, saját készítményü felvágottak, sonka, kolbász és tormás virstli. Szalonna és zsír nagyban és kicsinyben.

Pontos kiszolgálás.

SZABÓ FERENC

kocsigyártó, nyerges, kárpitos és szíjgyártó üzlete

Csikszereda, Mikó-utca 16 sz.
(Saját ház.)

Kocsigyártó, nyerges, fényezési munkák, ugyszintén kárpitos, butorbehuzás és díszítési munkák, matrácok és paplanok; kész kocsik, szekerek, szánok és mindenféle töltött és töltetlen butorok, a lehető legjutányosabb árakert; esetleg részlefizetés mellett is kaphatók. Saját készítményü ügyfotelek, rugganyos matrácokkal, elegáns falakkal, valamint kocsi ülések stb. Állandó raktáron. Egyedüli bizományi raktár a Lukrécia hámfestő- és inprognáló zsebrákok fekete és naturszínben.

Legjutányosabb bevásárlási forrás

ugymint: hájtápokban, manükür-készletekben, zsebkékekben, pénz-erzényekben és mindennemű különlegességekben, valódi YES porcellán puder, Dianna vóborszosz és Neutlé-féle gyermek tüpliszt, fólerakata

FEKETE VILMOS Első Csikvármegyei illatszere- és piperekereskedésében
— Csikszeredán. —

Kellemes üdítő ital

a Hosszuaszói Erzsébet SAVANYUVIZ

1 literes palaekben 10 fillér. Megrendelhető:

A Hosszuasszói forrás
kezelőségénél Csikszeredán.